

DOI: 10.11649/sfps.2014.011

Franc Šěn
(Serbski institut, Budyšin)

Łužisko-serbska bibliografija – jeje stawizny a přichod

Prěnje serbske bibliografije runachu so zestawam knižneho wobstatka přenich serbskich bibliotekow, resp. běchu přehlady wo zažnym knihićišču w serbskej rěči a nic naposledk źórło za cyrkwinski stawiznopis we 18. lětstotku. Přinošowachu bjezposrědnje k stawizniskemu a narodnemu wuwědomjenju. To ilustruje přikład z poezije, přenja wuznamna swětna baseń w hornjoserbšćinje, *Rěčerski kěrliš* Jurja Mjenja. W njej nadeńdzemy we wobrazliwych heksametrach mj. dr. sławjenje zaslužbnych přeložerjow a wudawačelow serbskich knihow, zahajene z hrónčkom:

„Hlajće jich fromnych

Pisarjow rynek: Přeni su Mollerus, Martini a Wawrich.
Kaž přenje pruhi zernička rano do čěmneje nocy
sćeje, tak steji Frencel! Wón šeri z mócneju lampu
póznača swětło, začěri přibójstwo. Čuderli, Krygar,
Praetorius, Wawer, Ast, Mattheji a Raca či horje
pomhaju połnemu ranju! Nětk Boehmar, to fromny Josias!

[...]

Hlaj, tam schadžeju prawdosće slónca do wysoka horje,
Dumiš, Leonhard, Faber, Šlenker; dale tež z Ketlic
džěławy Šolta, Langojo tře, tež Jokuš a Frencel!

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 3.0 PL License (creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/), which permits redistribution, commercial and non-commercial, provided that the article is properly cited. © The Author(s) 2014.

Publisher: Institute of Slavic Studies, PAS & The Slavic Foundation
[Wydawca: Instytut Sławistyki PAN & Fundacja Sławistyczna]

[...]

Tu stawa Šěrach, wšón pisarja pjero, hlaj! jeho mjeno
njesu na chribjetach wšelake knihi tym přichodnym swětam.
A nětk wobzamknu syłu Rac, Šoŭta, Fabricius, Leska”

(Mjeń 1806: ss. 27–29)

W mnohich přiručkach móžeće hišće čitać, zo nasta twórba za čas Sydomlětneje wójny. Po dokładym čitanju teksta zwěsćich, zo sćěhuje naličenje mjenow chětro dokładnje bibliografiji w cyrkwinostawizniskim spisu *Kurzer Entwurf einer oberlausitzischen Kirchengeschichte* (1767, ss. 217–231) a to hač k najaktualnišim wudaćam. Z tym bě jasne, zo bě basni tale bibliografija kmótrila a zo bě hakle 1767, w léce wuńdženja knihi, nastać móhla.

Ze založenjom wědomostneho a wudawaćelskeho towarstwa Maćica Serbska w léce 1847 dósta bibliografiske džěło nowy zakład a wusměrjenje. Z knihownju Maćicy Serbskeje mějachmy přeni raz centralne zběranske a chowanske městno, wosebje po dotwarje nahladneho Serbskeho domu w léce 1904.

Na tutym zakładze rozwi Korla Awgust Jenč swoje bibliografiske džěło. Wot 1855 je 30 lět dołho, zwjetša w piećlětnym turnusu, w „Časopisu Maćicy Serbskeje” zestajował *Přehlad serbskeho pismowstwa*. Zo jemu při tym jenož wo dopokazmo čišćaneho njeńdžeše, přeradza jeho rozdzělowanje do knihow a knižkow w nowym, analogiskim prawopisu, a do tajkich w starym ewangelskim abo katolskim. Jeho zapisy běchu špihel prócowanjow Maćicy Serbskeje, spěchowac jednotnu hornjoserbsku spisownu řeč. Jenč wobmjězowaše pak so jenož na samostatne wudaća.

Arnošt Muka formulowaše w swojim sorabistiskim programje 1894 jako jedyn z najnužnišich nadawkow serbskeho literarneho slědženja „dospołne a prawidlowne pokročowanje serbskeje bibliografije” (Muka, 1894, s. 99); ale njezamó nikoho za to dobyć. Hakle po přenjej swětowej wójnje nadeńdže so mjez Maćicarjami kmány za tutón nadawk.

Bě to młody Jakub Wjacławak. Poby w Praze na studijach, njestudowaše pak kaž wočakowane teologiju, ale stawizny. Nańdže 1913 přistajenje w Kralowskej zjawnej bibliotece w Drježdźanach. Wot 1914 bě wobdzěleny na zestajenje Rudolfa Bemmannoweje bibliografije k sakskim stawiznam (*Bibliographie der sächsischen Geschichte*), kotruž wot 1918 hač do 1945 samostatnje dale wjedžeše. Za čichim zběraše wot 1924 tež material za serbsku bibliografiju a 1928 tajku zestaji. Njepřekwapi, zo rjadowaše ju podobnje historisce kaž saksku bibliografiju. Wona, kaž w předsłowje rěka, njewobsahowaše jenož „wšu hišće docpějomnu, w serbskej rěči čišćanu literaturu ... ale tež wše spisy

a nastawki, kiž so na někajke wašnje na serbski lud počahuja, wšojedne w kotrej rěči su wušle” (Jatzwauk, 1929, ss. VI–VII).

Wudaće bibliografije, kotrež zmóžni Berlinski slawist Max Vasmer, bě z njemałymi čězemi zwjazane. Jedyn z rozsudnych posudźowarjow za pjenježne spěchowanje, w Mnichowje skutkowacy slawist Erich Berneker, njeměješe ju scyła za trěbnu:

„Starša literatura su spisy za teologisku potrjebu, wučbnicy za ludowe šule, nawody za zahrodkarstwo atd. Wuznamni spisowaceljo njesu ze Serbow wušli. W nowšim času pospytuja so někotři napodobnjerjo cuzych literaturow w jednej serbsčinje, wot kotrejež prawje njewěš, hač ju poprawni Serbja woprawdže rozumja.

Štož je so ze strony wědomosće wo serbskej rěči a rěčnych pomnikach ze slawistiskeje strony zdokonjało, je kóždemu slědźerjej lochko přistupne, dalokož so jako wědomostnje wažne cituje. Předstajmy sebi nětk bibliografiju, kotraž na 15 listnach serbske title zhubjenych nastawkow w zańdženych časopisach zestaja; kaž je to wašnje pola tajkich bibliografiskich talentow. Ja znajmjeńša za to žaneho zrozumjenja nimam¹” (Pohrt, 1976, s. 231).

Lědma, zo bě bibliografija w lěće 1929 tola wušla, bě znowa wohrožena. Předsyda runje wutworjeneje sakskeje ludstwoweje załožby „Stiftung für deutsche Volks- und Kulturbodenforschung”, prof. Volz, žadaše sebi dla wědomostnych słabosćow zastajenje předawanja bibliografije. Volzej načiniło bě wuchwalowanje recensenta Jana Bryla w „Serbskich Nowinach”, kiž měješe bibliografiju za „njezachodny pomnik serbskeje literatury” a wěsćeše, zo „kniha ponjese serbsku česć do cyłeho swěta! Wšěm hanjerjam a ignorantam budže ze rěčniwym dopokazom, zo Serbja maja swoju literaturu, swoje ródne pismowstwo” (Bryl, 1929). Volz bě měnjenja, zo tajka skutkowosć bibliografije so njeznjese z němskej mjeńšinowej politiku.

---

¹ „Die ältere Literatur ist theologische Zweckliteratur, Lehrbücher für Volksschulen, Anleitung zum Gartenbau usw. Schriftsteller von Bedeutung haben die Sorben nicht hervorgebracht. In neuerer Zeit versuchen sich Nachahmer fremder Literatur in einem Sorbisch, von dem ich nicht recht weiß, ob es die eigentlichen Sorben wirklich verstehen. Was von der Wissenschaft über sorbische Sprache und Sprachdenkmäler von slavischer Seite geleistet worden ist, das ist jedem Forscher leicht zugänglich, soweit als es als wissenschaftlich wichtig zitiert wird. Man denke sich aber nun eine Bibliographie, die auf 15 Bogen sorbische Titel von verschollenen Aufsätzen in eingegangenen Zeitschriften zusammenstellt, wie es die Art solcher bibliographischer Ingenien zu sein pflegt! Mir geht dafür, wie ich bekennen muß, jedes Verständnis ab; ich begreife nicht, wie man eine solche Arbeit für ›wissenschaftlich sehr wichtig‹ halten kann.” (Pohrt, 1976).

Wjacslawkowa bibliografija wězo njebě dospołna. Wón sam pokaza na to, zo jemu na př. Tachantska knihownja njebě přistupna. A recensenća, Witold Taszycki (Taszycki, 1930), Josef Páta (Páta, 1935), wosebje pak Ota Wićaz (Lehmann, 1930), pokazachu na jeje njedostatki. Miloslava Lorencová sudžeše pozdžišo samo, zo bě wona torso a wudata předčasnje (Lorencová, 1961, s. 325). Přibližnje dospołna je pak w naličenju serbskorěčnych knižnych ćišćow a w tym tči tež je hłowna hódnota.

Politiske podawki w dalšich lětach zadžěłachu prawidłowne wudospołnjowanje bibliografije. Zhubiwši w palacych so Drježdžanach swoje bydło a cyłu swoju biblioteku zasydli so Jakub Wjacslawk 1945 w Budyšinje. Přewza wjednistwo tudyšeje Měščanskeje knihownje a Sakskeho krajneho archiwa a bě z poslednim předsydu powójskeje Maćicy Serbskeje. Z dalšim nazběranym materialom spřihotowa hišće druhu, do połojcy lěta 1951 sahacy nakład swojeje mjez tym rozebraneje serbskeje bibliografije.

Na městnje 1949 rozpušćeneje Maćicy Serbskeje – tež jeje dom bě so 1945 spalił – załoži so lěće 1951 Institut za serbski ludospyt, 1992 přeměneny do Serbskeho instituta. Wón zmóžnješe sorabistiske slědženje pokročować na profesionelnym niwowej – ze skupinu wědomostnikow, kiž móžachu so nětko poľnje na tele džěło koncentrować. Institutej přirjadowa so Serbska centralna biblioteka, załožena ze zbytku Maćičneje knihownje, kotraž znowa wšo ćišćane w serbskej rěči a wo Serbach jednace zběraše.

Wědomostni sobudžěłaćerjo wšelakich wotrjadow noweho instituta parowachu bórze aktualnu bibliografiju. Jednotliwcy zestajowachu tohodla wot lěta 1955 specielne a lětne bibliografije k stawiznam, literaturje, rěčespytej a ludowědže. 1966 zestaja Hinc Šewc samo specielnu bibliografiju k serbskemu rěčespytej (Schuster-Šewc, 1966).

Poprawom bě wšěm wědome, zo budže za jednotliwca ćežko, sam zestajec wšowopřijacu bibliografiju so šěroko rozwiwaceho kulturneho žiwjenja Serbow po 1948. Tola Jurij Młynk widžeše nadal potrebu cyłkowneje Serbskeje bibliografije, zestaja tajku za lěta 1945–1958, a žnjeješe najprjedy wótru kritiku.

Dalši zwjazk bě hižo kolektiwne džěło pod jeho redakciju a wot lěta 1965 přesadžichu so zwjazki w 5-lětnym turnusu, wudawane wšě wot Ludoweho nakładnistwa Domowina. Jurja Młynkowa naslědnica Izolda Gardošowa zawjedže krućiši wuběrowy princip, zhusći strukturu bibliografije a spožči jej do džensa płaćiwu profil:

1. Być pomocny srědk za sorabistiku, potajkim za wšěch kiž so z rěču, stawiznami a kulturu Serbow zaběraja, sobu zapřijejo w tym němskich

a słowjanskich slawistow. Wosebje wotdźělej rěč a literatura sčinitej ju zdobom k slawistiskej bibliografiji.

2. Być příručka za regionalnych slědźerjow, wjesnych chronistow a nowinarjow, kotřiž w njej nańdu podača k městnym a ludowědnym wozjewjenjam resp. wopomnjeća wosobinow dwurěčneje Łužicy. Tola tež stawizny serbskich wupućowarjow so wot njej sobu wobkedźbujaja. Z tutym zaměrom přidruža so wona k druhim krajnym bibliografijam kaž Sakskej, Braniborskej abo Durinskej bibliografiji, kotrež tajkej historiskej tradiciji slěduja.
3. Być z přehladom, kiž spyta načasne kulturne a narodne žiwjenje Serbow wotblyšćowac. Wotřezki wo hudźbje, dźiwadle, filmowstwje, tworjacym wuměłstwje a šulstwje skića wučerjam a kulturnje skutkowacym zapis wo materialijach, wozjewjenjach a zjawnych wothłósach na jednotliwych polach. Hdyž njeby přirunowanje z Němskej abo Pólskej narodnej bibliografiju tak chroble było, bychmy ju tež „narodnu bibliografiju” mjenowac móhli.

Dalši ze zamołwitych redaktorow, Měrcin Wałda, přesadzi 1976 nowe prawidła zapisowanja po mjezynarodnej normje RAK (Regeln der alphabetischen Katalogisierung, TGL 20972). Sam stejach 1992 před nadawkom, přestajic bibliografiske dźěło na zapodawanje do elektroniskeje datoweje banki. Wosebitosć tutoho wužadanja bě, zo chcychmy zachowac korektne citowanje w słowjanskim pismje; žadanje to, kiž tehdy žadyn komerciálny program spjelnic njemóžeše. Zdobom dyrbbeše program kmany być, bjezposřednje zestajeć čišćowu wersiju bibliografije, hromadže z třomi registrami. Rozrisach to ze samowuwitej aplikaciju w datowym programje dBase. Tutón program je najprjedy w DOS a mjeztym we Windows zmóžnił zestajenje štyrjoch knižnych zwjazkow. Bibliografija je přez klučowe pola zwjazana z knižnym katalogom, specielnej wosobowej a městnostnej datowej banku. Při mnohich zběrnikach a antologijach pokazuje so jich wobsah resp. wobalka abo titlne łopjeno. Tuta bibliografiska datowa banka, kiž dowola tež połnotekstowu rešeršu, je mjeztym naš njeparujomny intranetny dźělowy grat při pytanju, kontrolach a naprašowanjach. Sami knižne bibliografije potajkim hižo mało wužiwamy.

Tuž bě to jeno hišće prašenje časa, kak a hdy našu bibliografiju do swět wopřijajeje syće stajimy. 2003 poradzi so nam dotalne elektronisce zestajene zwjazki, potajkim wot 1986, w interneće prezentowac. Programowy zakład za to skićeše nam Allegro C, wot kraja Nižoněmska (Niedersachsen) spěchowany bibliografiski program. Mój syn stwori k tomu wotprašowanski powjerch

a Serbska bibliografija bě z 36000 sadami online. Namakaće ju pod domjacej stronu Serbskeho instituta².

2009 dóndže k zhromadnemu džělu ze Statnej knihownju w Berlinje, wot 1998 hłownje zamołwiteje za zběranje literatury z wobłuka slawistiki w Němskej. Wona pěstuje tež němski slawistiski portal. Zdokonjachu migraciju našich dBase-datow, tež zaso wot 1986, do jich datoweho systema, wupokazujo Serbsku bibliografiju wosebiće jako źórło. Wjetšina wuspěšnych google-naprašowanjow wjedže džensa k našim datam přez tutu slawistisku bibliografiju³.

Na powšitkowne woteběranje zajima za knižne bibliografije je tež serbske nakładnistwo reagowało. Lětsa w meji wozjewi nam, zo dalši zwjazk za lěta 2006–2010 hižo nima wotmysl wudać. Zwjazk za lěta 2001–2005 wostanje tuž z poslednej knižnej *Serbskej bibliografiju*.

Kajke su přichodne nadawki serbskeje bibliografije?

Dotal smy w kolektiwje jónu za pjeć lět nazběrany bibliografiski material přepruwowali na korektnosć, systematiske zarjadowanje a jón přeco hišće nahladnje wudospołnili – přez pytanje za zdalenyimi publikacijemi w druhich bibliografijach. To sebi knižne wudaće žadaše. Tute zhromadne džěło ma so nětko trochu hinak organizować.

Starše bibliografije před 1986 smy hižo před lětami dali wotpisać a słuža nam znutrka instituta při pytanju. Dla hinašeho systematiskeho rjadowanja a druhich zapisowanskich prawidłow dyrbja so tute daty hišće aktualnej formje připodobnić. Tole chcemy w přichodnymaj lětomaj zdokonjeć a potom wobsah wšěch bibliografiskich zwjazkow w našej syćowej wersiji a w slawistiskim portalu spřistupnić.

Ze Serbskej bibliografiju je wusće zwjazany katalog sorabikow Serbskeje centralneje biblioteki. Mamy nadawk w blišim času přihotować jeho migraciju do južnoněmskeho bibliotekskeho syćoweho zwjazka Südwestverbund. To žada sebi dlěšodobne připodobnjenske džěło. Zapisujemy džensa hižo při časopisach identifikaciski wotkaz na centralnu němsku časopisowu datowu banku (ZDB Zeitschriftenkatalog) a při monografijach identifikaciske PPN-čísło mjenowaneje lokalneje syće. Awtoram a wosobam měł so dodać wotkaz na wosobu we Wikipediji – kiž je za serbski wobłuk pak hišće woprawdźita Popjelawka.

² <http://scb.serbski-institut.de/si-bib/> (Serbska bibliografija, n.d.)

³ <http://www.slavistik-portal.de/datenbanken.html?detail=8380&name=Sorbische-Bibliographie> (Sorbische Bibliographie, n.d.)

Z našim norměrowanskim džěłom, identifikuju na př. serbske, němske a druhe formy pisanja wosobowych mjenow, jich skrótšenjow abo pseudonymow, z jednotnym płaćiwym zapisom, smy tež k zawjazanju bibliografije do wutworjomneho regionalneho serbskeho portala, kaž wobsedža jón na přikład Kašuboj, zawěšće kmane předdžěło zdokonjeli.

Přehlad knižnje wušłych bibliografijow

- Gardoš, I. (Ed.). (1974). *Serbska bibliografija* [Sorbische Bibliographie]: 1966–1970. Budyšin: Ludowe nakładnistwo Domowina. (Spisy Instituta za serbski ludospyt [Schriftenreihe des Instituts für sorbische Volksforschung]; 44).
- Gardoš, I. (Ed.). (1978). *Serbska bibliografija* [Sorbische Bibliographie]: 1971–1975. Budyšin: Ludowe nakładnistwo Domowina. (Spisy Instituta za serbski ludospyt [Schriftenreihe des Instituts für sorbische Volksforschung]; 53).
- Jatzwauk, J. (1929). *Wendische (Sorbische) Bibliographie*. (M. Vasmer, Ed.). Leipzig: Komm. bei Markert u. Petters. (Veröffentlichungen des Slavischen Instituts an der Friedrich-Wilhelms-Universität Berlin; 2).
- Młynk, J. (1959). *Serbska bibliografija 1945–1957: z dodawkami do 1945* [Sorbische Bibliographie 1945–1957: mit Nachträgen bis 1945]. Budyšin: Ludowe nakładnistwo Domowina. (Spisy Instituta za serbski ludospyt [Schriftenreihe des Instituts für sorbische Volksforschung]; 10).
- Młynk, J. (Ed.). (1968). *Serbska bibliografija* [Sorbische Bibliographie]: 1958–1965. Budyšin: Ludowe nakładnistwo Domowina. (Spisy Instituta za serbski ludospyt [Schriftenreihe des Instituts für sorbische Volksforschung]; 33).
- Šěn, F. (Ed.). (1994). *Serbska bibliografija* [Sorbische Bibliographie]: 1986–1990. Budyšin: Ludowe nakładnistwo Domowina. (Schriften des Sorbischen Instituts [Spisy Serbskeho instituta]; 7).
- Šěn, F. (Ed.). (1998). *Serbska bibliografija* [Sorbische Bibliographie]: 1991–1995. Budyšin: Ludowe nakładnistwo Domowina. (Schriften des Sorbischen Instituts [Spisy Serbskeho instituta]; 19).
- Šěn, F. (Ed.). (2003). *Serbska bibliografija* [Sorbische Bibliographie]: 1996–2000. Budyšin: Ludowe nakładnistwo Domowina. (Schriften des Sorbischen Instituts [Spisy Serbskeho instituta]; 36).
- Šěn, F. (Ed.). (2008). *Serbska bibliografija* [Sorbische Bibliographie]: 2001–2005. Budyšin: Ludowe nakładnistwo Domowina. (Schriften des Sorbischen Instituts [Spisy Serbskeho instituta]; 47).
- Wałda-Walde, M. (Ed.). (1983). *Serbska bibliografija* [Sorbische Bibliographie]: 1981–1985. Budyšin: Ludowe nakładnistwo Domowina. (Spisy Instituta za serbski ludospyt [Schriftenreihe des Instituts für sorbische Volksforschung]; 56).

- Wałda-Walde, M. (Ed.). (1989). *Serbska bibliografija* [Sorbische Bibliographie]: 1981–1985. Budyšin: Ludowe nakładnistwo Domowina. (Spisy Instituta za serbski ludospyt [Schriftenreihe des Instituts für sorbische Volksforschung]; 57).
- Wjacławsk, J. (1952). *Serbska bibliografija* [Sorbische (Wendische) Bibliographie] (2. erweiterte und verbesserte Auflage.). Berlin: Akademie Verlag. (Berichte über die Verhandlungen der Sächsischen Akademie der Wissenschaften zu Leipzig: Phil.-hist. Klasse; 98 H. 3).

Bibliography

- Bryl, J. (1929, April 14). Dr. Wjacławskowa Serbska bibliografija. *Serbske Nowiny* 88(14.04.1929)87, *Přil.*
- Jatzwauk, J. (1929). Vorwort. In J. Jatzwauk, *Wendische (Sorbische) Bibliographie*. Leipzig: Komm. bei Markert u. Petters.
- Kurzer Entwurf einer Oberlausitz-wendischen Kirchenhistorie, abgefaßt von einigen oberl. wendisch. evang. Predigern.* (1767). Budišín: Richter.
- Lehmann, O. (1930). Jakob Jatzwauk: Wendische (Sorbische) Bibliographie. *Zeitschrift für slavische Philologie*, 7(3/4), 515–528.
- Lorencová, M. (1961). Národní bibliografie lužických Srbů. *Česká bibliografie*, 2, 325–328.
- Lorencová, M. (1963). Nejstarší lužickosrbské bibliografie. *Česká bibliografie*, 3, 201–224.
- Möhn, J. (1806). *Serskeje Reczje Samoženje a Kwalbu we reczerskim Kyrlyschu spjewasche ... Poredž. a wohnda August Theodor Rudolph Möhn.* Budyšin: Monse.
- Muka, A. (1894). Předślowo. *Časopis Mačicy Serbskeje*, 47(2), 65–99.
- Páta, J. (1935–1936). Dr. Jacob Jatzwauk, Wendische (Sorbische) Bibliografie. *Slavia*, 14, 545–547.
- Pohrt, H. (1976). Zur Herausgabe und Aufnahme der Wendischen (Sorbischen) Bibliographie von J. Jatzwauk 1928–1932. *Lětopis A*, 23(2), 228–235.
- Schuster-Šewc, H. (1966). *Bibliographie der sorbischen Sprachwissenschaft*. Bautzen: Domowina-Verlag.
- Šěn, F. (2006a). Serbska bibliografija – jeje stawizny, zaměry a perspektiwy. *Lětopis*, 53(2), 3–14.
- Šěn, F. (2006b). Wegweiser zum Studium der Geschichte und Kultur eines kleinen Volkes. Die Sorbische Bibliographie. In L. Syrė, & H. Wiesenmüller (Eds.), *Die Regionalbibliographie im digitalen Zeitalter. Deutschland und seine Nachbarländer* (pp. 391–402). Frankfurt/Main: Klostermann.
- Serbska bibliografija. (n.d.). Retrieved from <http://scb.serbski-institut.de/si-bib/>
- Sorbische Bibliographie. (n.d.). Retrieved from <http://www.slavistik-portal.de/datenbanken.html?detail=8380&name=Sorbische-Bibliographie>
- Taszycki, W. (1930). Jacob Jatzwauk: Wendische (Sorbische) Bibliographie. *Ruch Słowiański*, 3(3/4), 202–205.

The Sorbian bibliography – its history and future

Summary

The first Sorbian bibliographic registers were compiled in the 18th century and also became a tool for the growing national-historical awareness of the Sorbian intelligentsia. In 1847, the society named *Maćica Serbska* was founded to promote scholarly and cultural discussions for a national-cultural discourse. In this function, it also made publication activities possible. In addition, the society founded a central Sorbian library and recorded all new Sorbian-language books in its journal. A genuine *Sorbian bibliography* was compiled by Jakub Wjacławak in 1929 (re-issued and supplemented in 1952). The Institute for Sorbian People Research, founded in Bautzen in 1951 (since 1992 called the Sorbian Institute) continued this work. Predominantly in five-year intervals, altogether ten volumes of this bibliography were published in the period 1945–2005. Since 1986, this was done electronically, establishing a data base, which has been made available on the website of the Sorbian Institute since 2003 and also forms part of the German-language virtual library Slavistik, the so called Slavistik-Portal.

Keywords: history; Lusatia; Slavic studies; Sorbian bibliography

Ključowe słowa: stawizny; Łužica; slawistika; Serbska bibliografija